

Asystent osoby niepełnosprawnej

341201

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Ostatnia aktualizacja - 09.2009

Podstawowym celem pracy asystenta osoby niepełnosprawnej jest pomoc w reintegracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych, zgodnie z tzw. ideą niezależnego życia (independent living). Ideą, której fundamentalnym założeniem jest udzielanie osobie niepełnosprawnej pomocy w odzyskaniu kontroli nad własnym ciałem i stylem życia. Dlatego też główną rolą asystenta jest przywracanie osobom niepełnosprawnym wiary w możliwość funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez odpowiednie motywowanie, aktywizację i wsparcie.

Praca asystenta osoby niepełnosprawnej, to praca przede wszystkim z ludźmi, ideami i pomysłami. Ma charakter pracy organizacyjnej, w której dominują czynności, takie jak wykonywanie telefonów, umawianie wizyt, negocjowanie. Są one związane z organizacją czasu wolnego, a więc wszelkich form rozrywki oraz spraw bytowych. Zawiera także elementy pracy wychowawczej, polegającej na wywieraniu wpływu, motywowaniu, nauczaniu lub przekazywaniu informacji. Nierzadko praca asystenta polega na wykonywaniu czynności usługowych, np. w przypadku konieczności zakupu biletów na przejazd, zakupu leków, opłaceniu rachunków, czy wykonanie drobnej naprawy domowej, nie wymagającej wezwania fachowca. W znacznym stopniu, asystent sprawuje czynności opiekuńcze, co przejawia się w ogólnej dbałości i trosce o dobry stan zdrowia i bezpieczeństwo osoby niepełnosprawnej.

Asystent osoby niepełnosprawnej to zawód trudny, ale też ciekawy i ciągle rozwijający się zarówno w naszym kraju, jak i za granicą. Jak wskazuje sama nazwa, osoba „asystuje” niepełnosprawnym w ich codziennym życiu. Czasami jest to „asysta” do kina, teatru, czasami na wycieczkę, do banku, czy przechodni lekarskiej, a także do pracy czy na uczelnię. Asystent nie zastępuje pielęgniarki czy opiekunki, nie wykonuje więc czynności typowych dla tych zawodów, jest natomiast osobą, która wprowadza zmiany w dotychczasowym trybie i sposobie życia osób niepełnosprawnych, burząc przy tym ich stereotypy myślowe. Zmiany te polegają na stopniowym uaktywnianiu niepełnosprawnych podopiecznych w różnych dziedzinach życia, począwszy od aktywizacji ruchowej (spacery, wycieczki), poprzez uprawianie sportu, rozwijanie zainteresowań, hobby, uczestnictwo w warsztatach aktywizacji zawodowej, aż po podjęcie możliwej formy pracy zawodowej. Asystent służy także pomocą w rozwiązywaniu problemów życiowych swoich podopiecznych, wykazując się przy tym wiedzą, doświadczeniem i własną kreatywnością. Ponadto celem asystenta jest ułatwienie osobom niepełnosprawnym kontaktów z innymi osobami, tj. pomoc w budowaniu właściwych relacji rodzinnych, środowiskowych, by osoby te nie czuły się wyalienowane dzięki swoim ułomnościom. Rolą asystenta jest również burzenie stereotypów i dążenie do usuwania barier psychologicznych, społecznych i komunikacyjnych. Innym ważnym zadaniem asystenta jest opracowanie wspólnie z rehabilitantem, terapeutą zajęciowym i psychologiem programu rehabilitacji czy terapii zajęciowej dla niepełnosprawnego podopiecznego. Wszystkie te zadania i czynności wymagają od asystenta nawiązanie relacji z osobą niepełnosprawną, opartej na

zrozumieniu i zaufaniu. Dlatego pierwszym zadaniem asystenta jest rozpoznawanie i diagnozowanie potrzeb życiowych osób, którymi się opiekuje. W tym celu asystent przeprowadza z nimi wywiady/rozmowy, a następnie wspólnie z podopiecznymi omawia możliwości zaspakajania tych potrzeb, biorąc pod uwagę szereg czynników, takich jak stopień niepełnosprawności, predyspozycje, warunki materialne, rodzinne, społeczne, itp. Pomiędzy asystentem, a osobą niepełnosprawną zostaje zawarty swoisty „kontrakt”, w którym obie strony wprowadzają własne zasady i reguły współpracy, nie naruszające granic intymności.

Zadania asystenta są różne w zależności od stopnia niepełnosprawności osoby, którą się opiekuje. W przypadku osoby niewidomej, asystent „jest jej oczami”. Pomaga podjąć decyzje w kwestii odpowiedniego ubioru, zakupów itp. Chroni osobę niewidomą przed potencjalnymi zagrożeniami i wypadkami, np. w ruchu ulicznym. Zadaniem asystenta osoby niepełnosprawnej intelektualnie jest pomoc w czynnościach codziennych, a także pomoc w podjęciu odpowiedzialnych decyzji. Natomiast osoby niepełnosprawne ruchowo, w osobie asystenta znajdują przede wszystkim wsparcie fizyczne, np. przy przemieszczaniu się. Dlatego też w zawodzie tym zaczynają się wyodrębniać pewne specjalizacje, profile kompetencji asystentów, wśród których mówić można, np. o.:

- asystentach pracujących z osobami niepełnosprawnymi ruchowo,
- asystentach pracujących z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie,
- asystentach pracujących z osobami chorymi na stwardnienie rozsiane (SM),
- asystentach pracujących z osobami niewidomymi i głuchoniemymi,
- asystentach pracujących z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną psychicznie i ruchowo,
- asystentach transportowych.

Podziały te dokonują się niejako samoistnie, w zależności od potrzeb i konieczności objęcia usługą asystenta nowej grupy osób niepełnosprawnych.